

ORGANITZAT PEL CoNCA i l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural, la setmana passada va tenir lloc al Saló del Vigatà de Palau Moja l'acte de presentació dels escrits d'art de **José Milicua** (Oñate, 1921-Barcelona, 2013), *Ojo crítico y memoria visual* (Centro de Estudios Europa Hispánica, 2016), amb la participació de **Jaime Barrachina**, **Rosa Vi-**

talunya, que es reuneix en un dels salons adjacents.

Però anem al gra, perquè aquesta publicació del bo i millor de l'obra de José Milicua va ser sens cap mena de dubte un dels grans esdeveniments editorials del 2016, que malauradament no ha obtingut –encara– el ressò que es mereix: quin país més malaurat,

recent historiografia de l'art, tant pel que fa als principals museus espanyols –des d'El Prado al MNAC, passant pel Picasso o el Belles Artes de Bilbao, on va propiciar exposicions irrepetibles–, el sector editorial –de **Gustavo Gili** a la *Gran Enciclopèdia Larousse* de Planeta– o les universitats catalanes –la Facultat de Belles Arts de la UB, la de Lletres de l'Autònoma o el departament d'Humanitats de la Pompeu Fabra– on va impartir generosament el seu magisteri, i bona prova d'això són els articles que encapçalen i tanquen la publicació, tots a càrrec de reputats col·legues, deixebles o col·laboradors seus, on tant se'ns dissectiona de manera brillant el seu mètode –«Ojo crítico y memoria visual»–, com se'ns acosta el personatge a través d'una entrevista o se'n repassen a fons biografia i bibliografia. Ras i curt, un llibre exemplar, per degustar en plàcids vespres de lectura, acompanyats d'una o altra copa d'armagnac.

Dispersos en innumbrables revistes, catàlegs i publicacions científiques sovint introbables, aquest volum d'edició tan impec-

ble –gràcies, **José Luis Colomer**– recull els millors assaigs, estudis i contribucions de José Milicua a la història de l'art –variacions sobre uns mateixos temes–, majoritàriament centrats en l'obra de **Caravaggio** i **Ribera**, les seves dues principals fixacions, però també en la d'altres artistes com el **Greco**, **Zurbarán**, **Velázquez**, **Goya** o **Picasso**, on sempre se'ns mostra com el que va ser: un renovador involuntari de l'escriptura sobre art –pocs han excel·lit tant com ell en l'art de l'ècfra-si i un finísim estilista, que sempre trobava la metàfora que revelava o intensificava la comprensió d'una obra. Fet i fet, un deixeble avantatjat del seu gran referent, **Roberto Longhi**, per a qui l'obra d'art és un món en condensació, que cal saber llegir a través de l'experiència de l'ull i del coneixement humanístic: a diferència dels qui practiquen una historiografia merament ideològica, primer coneixedors –és a dir, «competents» en fets i coses– i després historiadors. Com bé conclouen **Rosa Vives** i **Artur Ramon**, «Milicua investigaba como un científico, conversaba como un connoisseur y escribía como un poeta». No crec que es pugui dir millor.

BULEVAR

ÀLEX
SUSANNA

José Milicua o l'ull que pensa

ves, **Pablo Milicua** i **Artur Ramon**, curador de l'edició. L'esmentat saló no podia ser més avinent: per l'interès que ell sempre havia manifestat envers l'obra de qui en va fer els frescos, **Francesc Pla** el Vigatà, i pel fet d'haver pertangut durant un bon nombre d'anys a la Junta de Qualificació, Valoració i Exportació de Béns del Patrimoni Cultural de Ca-

el nostre! I quan dic nostre em refereixo tant al milieu català com a l'hispanic. Com pot ser que posar a l'abast l'obra de qui va ser l'historiador espanyol de l'art més important del s.XX no sigui objecte de tota mena de salves i celebracions?

No hi ha hagut gaires personatges tan decisius, influents i estimulants en l'àmbit de la